

FÖRETAGAROMBUDSMANNEN

Stiftelsen Den Nya Valfärden
Danderydsgatan 10
Box 5625
114 86 Stockholm

PROMEMORIA

Datum 2007-02-23
Ärende FO 2006-015
PM nr 2 (slutlig bedömning)
Utreddare Mårten Hylltner

Utredning avseende anmälan om konkurrensnedvridning på marknaden för skogstjänster

Bakgrund

Ulf Elmdahl driver Ulf Elmdahl Skogs- & Entreprenad i Höganäs. Företaget bedriver skogsvårdsverksamhet. En av företagets viktigaste kunder har varit Skogsstyrelsen i Skåne, av vilken företaget fått i uppdrag att gallra skog, rensa sly samt flisa upp och bortforsla träd och grenar. En stor del av arbetet har utförts i nationalparker där det har varit särskilt viktigt med minimal påverkan på naturen. En stor del av arbetet har till exempel skett på vintern på grund av att marken då är frusen och spår i marken från traktor och redskap därmed kan undvikas.

Ulf Elmdahl har investerat cirka 500 000 kronor i maskiner speciellt lämpade för skogsvård i särskilt känslig mark. Han har även låtit miljöcertifiera sig och gått så kallad ”grönt kort utbildning” för att kunna genomföra arbetet med så liten miljöpåverkan som möjligt.

Nu har Ulf Elmdahl blivit utkonkurrerad och får inte längre några uppdrag från Skogsstyrelsen. För Ulf Elmdahl innebär detta att hans företag riskerar att gå under. Ulf Elmdahl har emellertid inte blivit utkonkurrerad av ett annat företag, utan av Skogsstyrelsen själv som numera låter personer med så kallade ”Gröna jobb” utföra arbetsuppgifterna.

Gröna jobb är en överenskommelse mellan Skogsstyrelsen, Arbetsmarknadsstyrelsen samt Svenska ESF-rådet. Skogsstyrelsen ingår i projektet som ett led i genomförandet av skogspolitiken. Arbetssökande inom aktivitetsgarantin erbjuds projektanställning under 12 - 24 månader hos Skogsstyrelsen, längden kan variera mellan de olika regionerna. Arbetsuppgifterna är ofta utomhusarbete men även administrativt arbete kan förekomma, och kretsar kring kultur och naturvård. I anställningen ingår att den anställda aktivt söker efter annat arbete eller utbildning. Tillsammans med resursperson från arbetsförmedlingen arbetas en handlingsplan fram på hur man ska gå tillväga. Under anställningstiden genomgår deltagaren kompetensutveckling, anpassad utifrån individen. Gröna jobb strävar efter mångfald, vilket innebär att de som deltar i projektet representerar en blandning av kön, ålder och etniskt ursprung. Målet är att varannan av deltagarna ska gå vidare till anställning hos annan arbetsgivare eller påbörjat utbildning.¹

¹ <http://www.skogsstyrelsen.se/minskog/templates/Page.asp?id=15557>, den 6 december 2006

Företagarombudsmannens bedömning

Arbetsmarknadsåtgärder bör, enligt Företagarombudsmannens mening, utformas på ett sådant sätt att de varken medför konkurrenssnedvridningar eller undanträngningseffekter, det vill säga att befintliga uppdrag eller anställningar byts ut mot arbeten med anställningsstöd.

Vad gäller projektet Gröna jobb anges på Skogsstyrelsens hemsida att "[d]e arbeten som utförs har bred samhällsnytta och konkurrerar inte med arbeten som utförs på den öppna arbetsmarknaden".² Frågan är dock om det stämmer. I Skåne finns för närvarande cirka 470 deltagare i Gröna jobb projektet. En stor del av dem arbetar med landskapsvård där de hjälper till med skötseln av naturreservat, det vill säga den typ av uppdrag Ulf Elmdahl tidigare har utfört åt Skogsstyrelsen i Skåne. På Skogsstyrelsens hemsida framhålls vidare ett antal exempel på arbeten som har utförts/utförts med hjälp av Gröna jobb arbetskraft, bland annat en skoterförenings klubbstuga samt reparationer av får stängsel.

Eftersom Skogsstyrelsen i Skåne tidigare har gett Ulf Elmdahls företag i uppdrag att utföra skogsvårdsarbeten, bland annat i naturreservat, är det uppenbart dessa arbeten är av en sådan typ att de behöver utföras. Denna typ av arbeten utförs nu istället av Gröna jobb arbetskraft. Det är således tydligt att Gröna jobb projektet i detta fall har medfört undanträngningseffekter. Mot bakgrund av karaktären på vissa av de andra arbeten som utförts inom ramarna för Gröna jobb projektet är det sannolikt att sådana undanträngningseffekter har uppstått även på andra håll.

Såvitt Företagarombudsmannen kan bedöma konkurrerar således Skogsstyrelsen i Skånes Gröna jobb projekt med arbeten som annars hade utförts av anställda eller, som i förevarande fall, uppdragstagare på den öppna arbetsmarknaden. De undanträngningseffekter som därmed uppstår är, enligt Företagarombudsmannens mening, skadliga för företagarklimatet. I Ulf Elmdahls fall är dessa effekter så skadliga att hans rörelse riskerar gå under. Mot bakgrund av det anförda finner Företagarombudsmannen anledning att rikta kritik mot Skogsstyrelsens Gröna jobb projekt i Skåne.

Företagarombudsmannen verkar, på initiativ av Stiftelsen Den Nya Välfärden, för ett bättre företagarklimat i Sverige. Arbetet sker genom utredning och publicering av konkreta exempel

² <http://www.skogsstyrelsen.se/minskog/templates/Page.asp?id=14408>, den 6 december 2006

på brister i företagarklimatet. Företagarombudsmannen har en styrelse bestående av företagare, ekonomer och publicister som på ideell basis leder verksamheten. I bedömningen av förevarande fall deltog Tommy Adamsson (ordförande) Patrik Engellau, Thomas Gür, Lars I W Jansson, Edward Waller och Monica Werenfels-Röttorp.